

Nora kommun

Revisionsplan 2015,
med plan för 2016 och 2017

KPMG AB
Offentlig sektor
2015-05-27
Antal sidor: 9

Innehåll

1.	Revisorernas uppdrag	1
2.	Revisionens mål, åtaganden och arbetssätt	1
2.1	Inriktningsmål	1
2.2	Generella åtaganden	1
2.3	Arbetssätt	2
3.	Den årliga revisionsprocessen	2
4.	Strategisk analys inför 2015	4
5.	Revisionens genomförande	5
5.1	Konsultmedverkan	5
5.2	Revisionsplanering	5
5.3	Fördjupningsprojekt	5
5.4	Delårsrapport och årsredovisning	8
5.5	Samordnad revision	8

1. Revisorernas uppdrag

Revisionsuppdraget är definierat i kommunallagens (KL), nionde kapitel. Bl.a. framgår att ”Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden.”

Uppdraget utgörs ytterst av att pröva ansvarstagandet och uttala sig om detta till fullmäktige inför deras beslut i ansvarsfrågan.

Inriktningen på revisorernas granskning har uttryckts i KL enligt följande; ”Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.”

I enlighet med vad som framgår av ”God revisionsred i kommunal verksamhet” så är det revisorerna som ansvarar för risk- och väsentlighetsbedömningen. Med stöd av denna analys avgör revisorerna vad granskningsarbetet ska inriktas mot.

2. Revisionens mål, åtaganden och arbetssätt

2.1 Inriktningsmål

Revisionens inriktningsmål är att verka för att:

- ▶ fullmäktiges mål och uppdrag fullföljs
- ▶ fullmäktige får en rättvisande redovisning av ekonomi och verksamhet från nämnder och styrelser
- ▶ styrelser tar ett aktivt ansvar för styrning, uppföljning och kontroll av ekonomi, verksamhet och kvalitet.

2.2 Generella åtaganden

- ▶ Revisionen ska kännetecknas av oberoende, saklighet, hög kompetens och integritet.
- ▶ Revisionen ska utgå från en koncernsyn.
- ▶ Revisionen ska granska om redovisningen har utförts enligt god redovisningsred.
- ▶ Revisionen ska granska om verksamheten bedrivs enligt lag samt kommunfullmäktiges mål och direktiv.

- ▶ Revisionen ska vara stödjande och förebyggande.

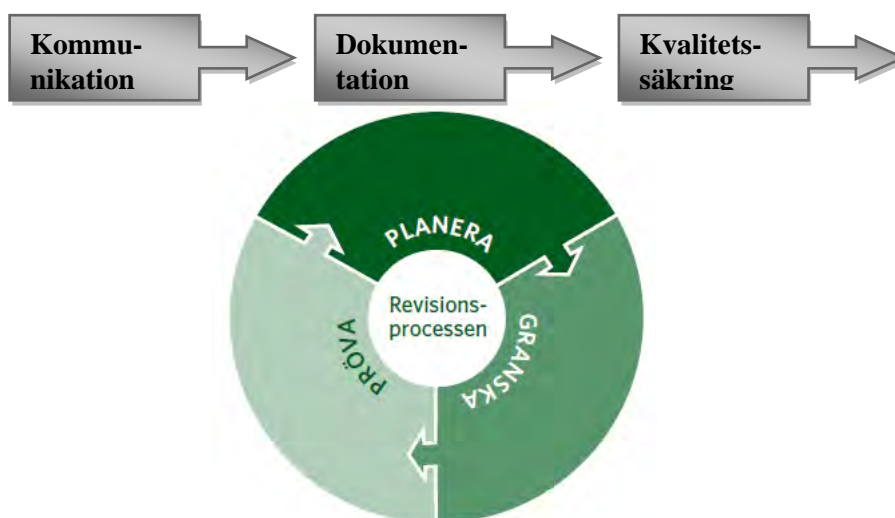
2.3 Arbetsätt

- ▶ Revisionens inriktning och omfattning ska grundas på en bedömning av risk och väsentlighet. En viktig del i revisionens arbete är dialogen mellan revisorerna och kommunens nämnder och styrelse.
- ▶ Revisionen ska på ett systematiskt sätt kvalitetssäkra revisionsprocessen och kontinuerligt utvärdera revisionens insatser mot fastställda mål, planer och generella åtaganden.

3. Den årliga revisionsprocessen

Revisionsprocessen omfattar i huvudsak de tre stegen: planera, granska och pröva. Processen omfattar hela det revisionsarbete som revisorerna gör under ett revisionsår, från revisionsplaneringen till den slutliga årliga bedömningen i revisionsberättelsen.

Följande bild ger en övergripande beskrivning av revisionsprocessens olika delar:

Det första dokumentet i processen är revisionsplanen som baserar sig på revisorernas bedömning av väsentlighet och risk.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har definierat *risk* enligt följande: ”En risk är en oönskad händelse som vi kan bedöma sannolikheten för att den ska inträffa. En risk är också en handling/brist på handling av styrelse eller nämnd som påverkar kommunen/invånarna/personalen negativt”. SKL använder vidare begreppet *väsentlighet* som ”värdet av en identifierad risk”. Dessa definitioner har varit utgångspunkten för vår analys.

En sammanvägning av sannolikhet och påverkan har gjorts för respektive risk utifrån den modell som framgår nedan, vilket motsvaras av riskens väsentlighet.

		Sannolikhet				
		Osannolik	Mindre	Medel	Trolig	Nästan säker
Påverkan	Förödande	Medel	Hög	Hög	Extrem	Extrem
	Allvarlig	Medel	Medel	Hög	Extrem	Extrem
	Medel	Låg	Medel	Medel	Hög	Extrem
	Mindre	Låg	Låg	Medel	Medel	Hög
	Obetydlig	Låg	Låg	Låg	Medel	Medel

Som underlag för revisorernas bedömning av väsentlighet och risk ligger bl.a. omvärldsanalys och övergripande verksamhetsanalys, dessa är alltså revisionens (revisorerna och de anlitade sakkunniga biträden från KPMG) bedömning av kommunens situation. Därefter följer revisionsinriktning och revisionens genomförande.

Revisorernas självständiga roll enligt kommunallag och god revisionsred i kommuner och landsting innebär att revisorerna självständigt har att besluta om revisionens planering och genomförande. Nedanstående schematiska illustration beskriver de viktigaste delarna i KPMGs revisionsmodell.

Revisorernas långsiktiga inriktning av sitt arbete är att skapa en så god kommunikation med de olika styrelsen i kommunen som möjligt samt att verka för en positiv utveckling av kommunens verksamheter, med ett effektivt resursutnyttjande och en balanserad ekonomi.

Utifrån detta är målet för revisorerna att dels skapa en så god grund som möjligt för bedömning av styrelserns ansvarsfrihet samt att ge styrelser verksamheter ett kompetent stöd i utvecklingsfrågor.

Som grund för att årligen kunna ta ställning till de enskilda styrelsernas ansvarsfrihet är revisorernas inriktning att dela upp revisionsarbetet i två huvudinriktningarna övergripande granskning och kommunikation med företrädare för styrelse samt

fördjupade granskningar. Till detta kommer bedömning av årsredovisning och delårsrapport samt utarbetande av revisionsberättelse.

Revisorerna arbetar kontinuerligt under revisionsåret med kommunikation och uppföljning kring revisionsarbetet samt den administration som arbetet kräver.

4. Strategisk analys inför 2015

Omvärlden

Analysen nedan baseras på SKL:s ekonomirapport från december 2014.

Kommunsektorns resultat för år 2014 beräknas att uppgå till motsvarande 1,2 % av skatter och generella statsbidrag. Året dessförinnan, 2013, motsvarade resultatet 3,5 % av skatter och generella statsbidrag. Den främsta anledningen till det sämre resultatet är att tillfälliga intäktsposter som återbetalning av försäkringspremier från AFA Försäkring och höjningar av det generella statsbidraget helt uteblivit under 2014. För år 2015 väntas resultatet att försämrats ytterligare.

Tillväxten i Euroländerna är fortsatt mycket svag och arbetslösheten är hög i många länder, även om den minskat i USA, Storbritannien och Tyskland.

I Sverige har produktiviteten utvecklats långsammare under perioden 2009-2013. Sysselsättningen har däremot stått emot och utvecklats förvånansvärt bra. Antalet personer i arbetskraften har också fortsatt att öka.

Sverige är inne i det fjärde året med stark real skatteunderlagstillväxt och SKL räknar med ytterligare ett par år med ökningstal över genomsnittet. Trots det förväntas ett svagare resultat för kommunerna. Den demografiska utvecklingen medför att kommunernas kostnader förväntas öka snabbt under kommande år. Det är bl.a. elever i grundskola men även i gymnasiet som förväntas öka.

Nora kommun

Kommunfullmäktige fastställde i budget 2015 för Nora Kommun en vision för kommunen, fem övergripande mål samt två finansiella mål för Nora kommun.

Det budgeterade resultatet 2015 innebär en nettokostnadsandel om i princip 100 %. Det budgeterade resultatet (inklusive finansiella poster) är positivt om ca 3,5 Mkr. Det innebär att budgeten med knapp marginal uppfyller kommunens finansiella resultatmål. Budgeterat resultat uppgår till 0,6 % av skatteintäkter och generella statsbidrag medan det finansiella målet är 0,5 %.

5. Revisionens genomförande

5.1 Konsultmedverkan

Revisionen består av de förtroendevalda revisorerna och deras sakkunniga biträden. Som stöd till revisorernas arbete 2015 medverkar konsulter från KPMG.

KPMG utför, enligt avtal med Nora kommuns förtroendevalda revisorer, uppdrag som biträde till revisorerna. I uppdraget ingår sammanträden och administration, revisionsplanering, möten med fullmäktiges presidium, kommunstyrelse och kommunledning samt granskning av koncernbokslut, årsbokslut, delårsrapport.

Till detta kommer konsultmedverkan för utförande av fördjupade granskningar efter beslut av revisorerna.

5.2 Revisionsplanering

Revisorernas insatser grundas på de bedömningar som gjorts utifrån risk- och väsentlighetsanalys och revisorernas omvärldsanalys tillsammans med intryck från tidigare granskningar samt annan information som är väsentlig för revisorernas uppdrag. Allt dokumenteras i revisorernas revisionsplan. Fortløpande risk- och väsentlighetsbedömning i enlighet med god revisionssed kommer att ske under revisionsåret och kan leda till omprioriteringar inom revisionsplanen.

5.3 Fördjupningsprojekt

Med den kunskap och risk- och väsentlighetsanalys som revisorerna bygger upp genom bl. a genomförandet av den övergripande granskningen skapas en god grund för att ta ställning till de fördjupningsprojekt som är nödvändiga att genomföra.

I fördjupningsprojekten görs en grundligare genomgång av situationen och statusen inom ett speciellt verksamhetsområde med syftet att ge ytterligare underlag för revisorernas bedömning av ansvarsfrihet.

Vid genomgång av bedömningar av väsentlighet och risk samt utifrån den strategiska övergripande analysen har ett antal preliminära fördjupningsprojekt diskuterats inför fastställandet av revisionsplanen för 2015 med plan för 2016 och 2017.

Utifrån revisorerna analys och bedömningar har revisorerna beslutat att i första hand prioritera följande områden under år 2015 – 2017:

Områden att granska	Kommentar
<p>1. Personal- och arbetsgivarfrågor:</p> <p>a) Hur kommunstyrelsen styr och följer upp personal- och arbetsgivarfrågorna?</p> <p>b) Vilka förutsättningar har verksamheternas chefer att klara sitt arbetsgivaransvar?</p> <p>c) Ledarskapsfrågor, chefsuppdraget och chefsutveckling.</p> <p>d) Sjukfrånvaro och rehabilitering.</p>	<p>Stort område som kan delas upp i övergripande styrning och uppföljning men även i de olika utskottens verksamheter.</p> <p>En granskning som revisorerna bedömer inte är lämplig att genomföra under 2015 men att den ska göras under mandatperioden.</p>
<p>2. Verkställighet av fullmäktiges uppdrag.</p>	<p>Följa ett fullmäktigebeslut fram till det är genomfört/bortglömt. "Röda tråden" Eventuellt under 2016 – 2017.</p>
<p>3. Barn- och utbildningsverksamheten.</p> <p>a) Kommunstyrelsens styrning och uppföljning av Barn- och utbildningsverksamhetens kostnader.</p> <p>b) Hur ser planeringen ut för skolstrukturen både avseende verksamhet och lokaler?</p>	<p>I första hand möte med utskottets ordförande samt barn- och utbildningschef</p>
<p>4. Byggnation av ny förskola</p>	<p>Förstudie, hur har beslutsprocessen skett inför byggandet av ny förskola och vilka ekonomiska beräkningar har gjorts.</p> <p>Beslut om granskning 2015.</p>
<p>5. Vård- och omsorgsverksamhet</p> <p>a) Förstudie, handläggning bistånds-handläggning inom äldreomsorgen</p> <p>b) Insatser i ordinärt boende och i särskilt boende.</p>	<p>Beslut om granskning 2015.</p> <p>Se Nordic Healthcare Groups rapport..</p>

c) Hemtjänstens arbete.	
6. Insatser för vuxna, missbruksvården.	Är under förändring. Kan vara lämpligt att granska under 2016.

Granskningar 2015	Tidsplanering	Kommentar
1. Byggnation av ny förskola	Maj- juni 2015	Förstudie, hur har beslutsprocessen skett inför byggandet av ny förskola och vilka ekonomiska beräkningar har gjorts. Vilka bedömningar har gjorts utifrån ett verksamhetsperspektiv och vilka ekonomiska beräkningar har gjorts. I granskningen ska hänsyn tas till vilken planering och beräkningar som gjorts av förskoleverksamheten som helhet i Nora kommun.
2. Biståndshandläggning inom vård och omsorg		Beslut om granskning att genomföra granskningen togs 2015-05-21. Dock ej beslutat när den ska genomföras.

Uppföljning av tidigare granskningar	Tidsplanering	Kommentar
1. KS uppsiktsplikt		
2. Beredskap och säkerhetsarbete		Följa upp om och hur beslutad Krishanteringsövning genomförts
3. Intern kontroll		
4. Resursen	ev granskning 2016- 2017	

Nora kommun har tillsammans med kommunerna i norra Örebro län, Hällefors, Lindesberg och Ljusnarsbergs kommun, bildat två gemensamma nämnder Bergslagens Miljö- och Byggnämnd, BMB, samt Bergslagens Överförmyndarnämnd. Vårdkommun för BMB är Lindesbergs kommun och vårdkommun för Bergslagens Överförmyndarnämnd är Ljusnarsbergs kommun. Enligt lagstiftningen skall revisorerna i varje ingående kommun uttala sig i revisionsberättelsen vilket gör att revisorerna måste följa även dessa gemensamma nämnders verksamheter under året.

Då revisorerna kontinuerligt under året följer och analyserar kommunens ekonomi och verksamhet kan omprioriteringar under pågående revisionsår göras.

5.4 Delårsrapport och årsredovisning

I granskningen genomförs analyser beträffande bokslutens tillförlitlighet och om redovisningen uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper. Granskningen kan indelas i två granskningsområden; genomgång av räkenskaper och granskning av delårsrapport och årsbokslut.

Delårsrapport kommer att granskas översiktligt med tanke på de begränsade resurserna. Det övergripande syftet är att identifiera de eventuella brister som kan ha inverkan dels på kvaliteten i det slutliga årsbokslutet, dels en översiktlig analys av ekonomisk och verksamhetsmässig effektivitet.

I delårsrapport och årsbokslut granskas resultat- och balansräkning samt förvaltningsberättelse etc. I granskningen av årsbokslutet vägs de överväganden och bedömningar in som gjorts vid genomgång av räkenskaper och granskningen av delårsrapporten. Här bedöms även kommunens metoder för framtagande av delårsrapport/årsbokslut och hur bokslutsanvisningar har tillämpats.

Enligt lagstiftningen om God Ekonomisk Hushållning i kommuner och landsting ställs ökade krav på revisorernas granskning av delårsrapport och årsbokslut. Enligt denna lagstiftning skall kommuner och landsting fastställa verksamhetsmål och finansiella mål som ska följas upp och utvärderas i årsredovisningens förvaltningsberättelse. Avstämning skall ske i delårsrapporten. Revisionens roll och ansvar är att kontrollera efterlevnaden av denna lagstiftning

5.5 Samordnad revision

Samordnad revision innebär att kommunens revisorer årligen även granskar den verksamhet som bedrivs i kommunens företag. Granskningen sker genom de lekmannarevisorer som fullmäktige utser och utförs enligt kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisionsred.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om verksamheten sköts ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. Det innebär att kommunrevisionen via lekmannarevisorerna ska granska företagen på motsvarande sätt som kommunen. Genom den samordnade revisionen erhålls en kommunal koncernrevision.

Väsentligt att beakta i den samordnade revisionen är att lekmannarevisorerna har ett självständigt ansvar att utföra revisionen i företagen. Lekmannarevisorerna har även rätt att få biträde vid granskningen. Vanligen bär respektive företag sina egna kostnader för de av fullmäktige valda lekmannarevisorerna och revisorerna i företagen samt de sakkunniga som anlitas.

Den övergripande inriktningen för revisionsprojekten är att bedöma de kommunala företagens förutsättningar att genomföra verksamheten i enlighet med ägarens beslut och direktiv. Enligt god revisionsred för kommunala företag ska granskningen inriktas på följande områden;

- ❖ Företagens strategi, mål och riktlinjer
- ❖ Verksamhets- och ekonomistyrning samt övrig intern kontroll
- ❖ Efterlevnad av lagstiftningen om offentlighet och upphandling
- ❖ Efterlevnad av kommungemensamma riktlinjer, policys och regler
- ❖ Tillämpning av taxor och avgifter
- ❖ Kvalitetsredovisning

Kommunrevisorerna tar gemensamt ansvaret för att planera den samordnade revisionen dvs. den revision som ska utföras i kommunens företag av lekmannarevisorerna och deras biträden.

Som underlag för planering och granskning genomför kommunrevisorerna och lekmannarevisorerna ett möte med styrelse och/eller företagsledningen i respektive företag. Övergripande frågeställningar om företagets styrning och ledning samt den interna kontrollen behandlas. Lekmannarevisorerna genomför även en avstämning med företagets kvalificerade revisorer för om vilken granskning de har ansvaret för och ska utföra enligt revisionsplanen. Bolagens auktoriserade revisorer har enligt ABL ansvaret för granskningen av räkenskaperna d v s bokföringen och årsredovisningen, den interna kontrollen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Företagens kvalificerade revisorer kan ha olika inriktning på sin revision och enligt god revisionsord bör någon form av samarbete ske vid planeringen och slutrevisionen för att effektivisera revisionen.

KPMG, dag som ovan

Karin Helin Lindkvist
Kundansvarig, certifierad kommunrevisor